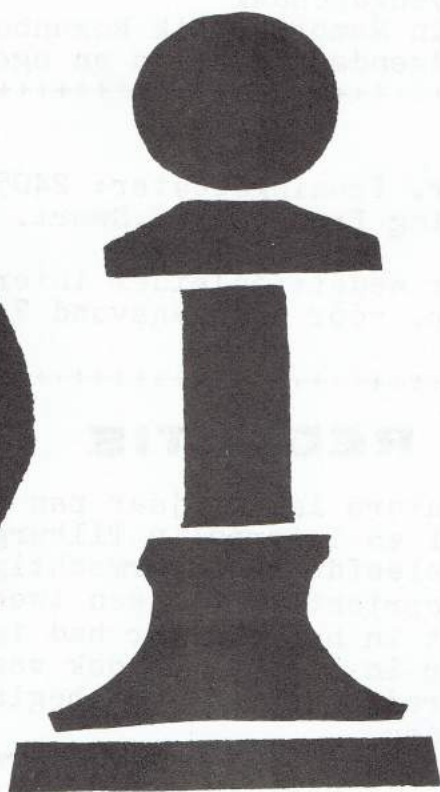
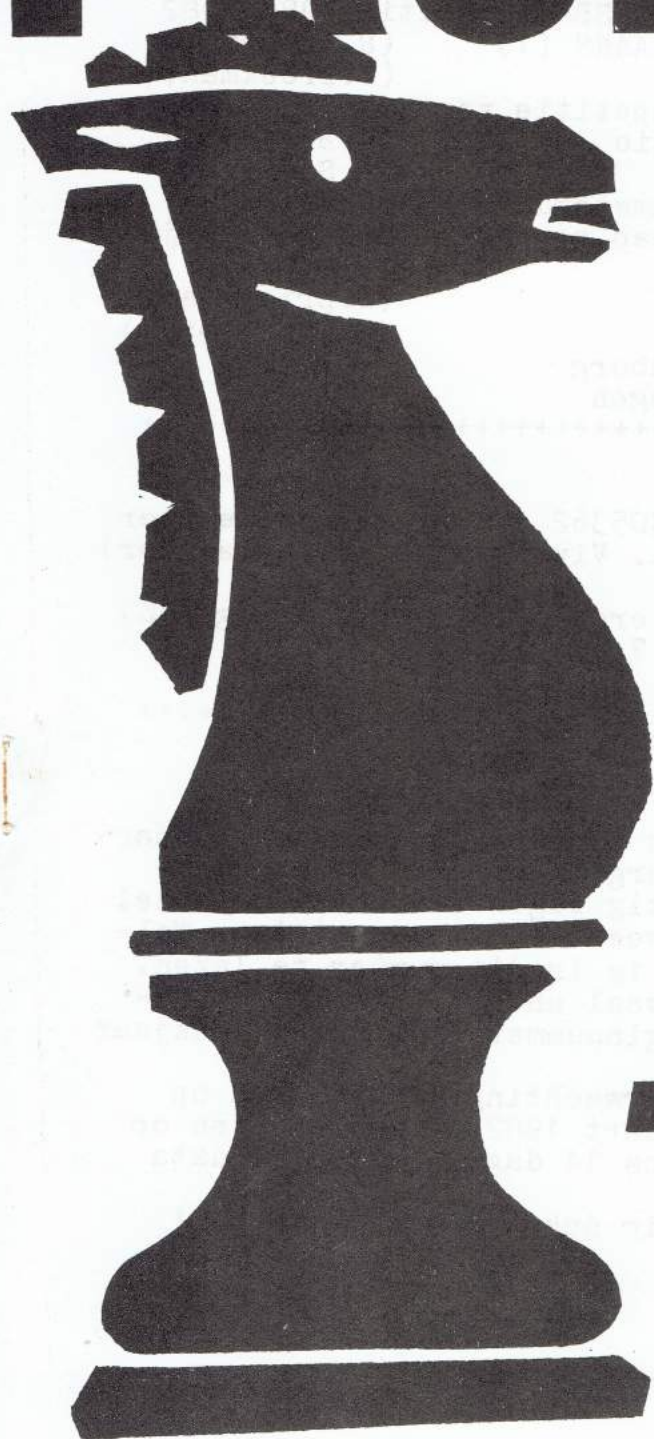

schaakvereniging

PROMOTIE

zoetermeer

opgericht 6 oktober 1952

ORGAAN VAN DE SCHAAKVERENIGING PROMOTIE JAARGANG 30 NUMMER 1

Oplage 145 stuks

13 oktober 1981

+++++

REDAKTIE

Jan Blankespoor Zwanewater 61 Zoetermeer Tel: ! 212164 !
Ferdie Sieben Savelsbos 136 Zoetermeer Tel: ! 513150 !

+++++

INHOUD

bldz. 1	Inhoud / van de redactie	
2	Bestuursmededelingen	
3	Opstelling tientallen HSB-competitie 1981-1982	
4	Openingen: Het SICILIAANS (1)	(R.Kunnen)
10	Gezichtsbedrog	(W.Broekman)
11	Overzicht interne competitie vorig seizoen	
14	Eindspel : De oppositie	(W.Broekman)
15	Schaken op T.V.	(F.Sieben)
16	Open schaaktoernooi Amsterdam	(W.de Kok)
18	Snelschaakkampioenschap van Nederland tot 20 jr.	
19	Ledenlijst	
22	Interne competitie	(P.Briggeman)
24	Jeugdschaak	(T.van Beekum)
29	In Memoriam Rik Rozenburg	
30	Agenda/(Sc)haken en ogen	

+++++

!!!!

Postrekeningnr. Penningmeester: 2405362 t.n.v. penningmeester
Schaakvereniging Promotie (G.Swart, Vivaldirode 19,Zoetermeer)

Telefoonnummer wedstrijdleader intern: 311354 (P.W.Briggeman)
Afmelden s.v.p. vòòr maandagavond 7 uur !!!!

+++++

VAN DE REDAKTIE

Voor veel schakers is het jaar pas begonnen op 1 oktober (Karpov - Kortsnoi en Interpolis Tilburg). Ook het Zoetermeerse schaakleven beleefde een stormachtig begin van het nieuwe seizoen, met de oprichting van een tweede schaakvereniging. Welke reactie dit in het bestuur had is in dit nummer te lezen. Gelukkig is er in dit nummer ook veel andere leesstof, waardoor wij als redactie een goed beginnummer voor dit schaakjaar kunnen aanbieden.

De volgende nummers zullen naar verwachting verschijnen op 8 december, 26 januari 1982, 23 maart 1982, 4 mei 1982 en op 22 juni 1982. Kopij steeds minstens 14 dagen vòòr deze data inleveren alstublieft !

Verder kunnen wij U een voorspoedig schaakjaar toewensen !

Red.

BESTUURSMEEDEDELING

Op maandag 5 oktober j.l. heeft het bestuur zich beraden over de betrokkenheid van het bestuurslid Thom van Beekum, belast met de taak van jeugdleider, met de recent opgerichte schaakvereniging Botwinnik. Hij is één van de initiatiefnemers van deze nieuwe vereniging en vervult in de oprichtingsfase de functie van voorzitter.

De andere bestuursleden waren er min of meer van op de hoogte dat een nieuwe schaakvereniging in oprichting was, maar zij wisten niet van de nauwe betrokkenheid van Van Beekum. Het bestuur staat derhalve buiten de oprichting van de nieuwe vereniging, maar staat tegenover deze ontwikkeling wel positief. De bestuursleden werden door Van Beekum op de hoogte gesteld, nadat één en ander zijn beslag had gekregen; een deel van de bestuursleden moest het helaas uit de krant vernemen.

De gehele gang van zaken is voor het bestuur aanleiding geweest te informeren naar de motieven van Van Beekum omtrent het gebrek aan informatie, vooral inzake zijn persoonlijke betrokkenheid. Immers, het gaat om activiteiten, die de belangen van Promotie rechtstreeks kunnen raken.

Van Beekum is echter van mening, dat hij in zijn doen-en-laten als privé-persoon geen rekenschap verschuldigd is aan het bestuur en is daarom van mening dat dit punt niet relevant is voor zijn functioneren in de vereniging. De overige bestuursleden zijn het daarmee niet eens en menen dat door deze stellingname de verhoudingen binnen het bestuur schade zijn berokkend.

Vervolgens is de vraag aan de orde gesteld of het wenselijk is om als lid van het bestuur van Promotie ook nog bestuurslid te zijn van een andere schaakvereniging in verband met het mogelijke conflict van belangen.

Na grondig beraad komt het bestuur daarom tot de conclusie dat in het algemeen een dergelijke combinatie moet worden afgewezen.

Van Beekum heeft echter de verzekering gegeven, dat zijn functioneren als bestuurslid/jeugdleider in geen enkel opzicht door zijn nieuwe activiteit beïnvloed zal worden. Op grond van deze toezegging is een meerderheid van het bestuur van mening, dat de combinatie voor beperkte tijd toegelaten kan worden.

J.P.Th.Kalkwijk
(voorzitter)

HSB - COMPETITIE**:OPSTELLING VAN DE TIENTALLEN**Promotie 1

1. F. Hoorweg
2. B. Ahlers
3. W. de Kok
4. J. Blankespoor
5. J. Kalkwijk
6. F. Sieben (teamcaptain)
7. W. Broekman
8. P.J. Wisse
9. H. Noordhoek
10. B. Bannink

Non playing captain: P.Thomassen

Promotie 2

1. R. Kunnen
2. A. Lind
3. T. van Beekum
4. J. de Rijk
5. P. Thomassen
6. F. Glasbergen
7. H. Luitjes (teamcaptain)
8. P. Briggeman
9. C. Toonen
10. B. Zee

N.p.c.: H.van Lieshout

Promotie 3

1. H.Breugem
2. J.Lipka
3. H.Buiten
4. J.Hagoort
5. A.Lodder (teamcaptain)
6. C.Krabbendam
7. G.Eggink
8. R.Wong
9. G.Toxopeus
10. C.Dijkman

N.p.c. : J.Bannink

Promotie 4

1. L.van der Slik
2. J.Bannink (teamcaptain)
3. G.Swart
4. H.Verroen
5. A.Schilperoort
6. G.de Jong
7. G.van der Harst
8. H.van Lieshout
9. C.Maliepaard
10. D.Dijkstra

N.p.c. : H.Buiten

Promotie 5

1. J.Strating
2. H.Breuker (teamcaptain)
3. D.Mans
4. G.Verveld
5. R.van Leeuwen
6. W. van Os
7. J. van Oosten
8. H.Tieman
9. H.van Ruitenbeek
10. G.Helderman

N.p.c.: H.van Lieshout

Promotie 6

1. W.Vosselman
2. A.van Zuilen (teamcaptain)
3. H.van der Helm
4. H.Verveld
5. J.Kieven
6. L.Breugem
7. H.Went
8. W.Pietersma
9. P.van Diest
10. L.van de Meeberg

N.p.c.: G.Swart

Promotie 7

1. Laurens Smaal
2. Michel Togni
3. Edward v.d.Poort
4. André Smaal
5. Lars Roobol
6. Michiel Magnee
7. Martin Piller
8. Erwin Matse

N.p.c.: T.van Beekum/H.v.d.HelmPromotie 8

1. Peter v.d. Toorn
2. Cees de Booy
3. Patrick Bergman
4. Robert Hoorn
5. Wilco Rademaker
6. Sander Hilgenga
7. Manon Melief
8. Igor Coene

N.p.c.: H.v.d.Helm/T.vanBeekum

Openingen

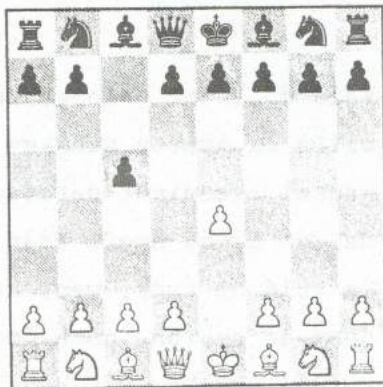
4

DE SICILIAANSE VERDEDIGING

I Een algemene beschouwing

In de openingsfase van de schaakpartij is wit in de aanval en moet zwart zich verdedigen. Dit is in principe altijd zo, omdat wit moet beginnen en zwart dus altijd een zet achter is. Na bijvoorbeeld 1. e4, e5; 2. Pf3 moet zwart zich al verdedigen: 2. ... Pc6 en wit kan de aanval op e5 voortzetten met 3. Lb5.

In de loop der eeuwen hebben de zwartspelers vele manieren bedacht om zich te verdedigen. Er zijn schakers geweest die probeerden zoveel mogelijk de zetten van wit na te doen. Ze gingen er dan van uit dat het voordeel van de voorzet minder wordt, naarmate meer stukken zijn ontwikkeld. Andere spelers vermeden juist symmetrische stellingen en probeerden compensatie te vinden voor de witte ontwikkelingsvoorsprong. Dat laatste is ook in de Siciliaanse verdediging het geval. Zwart verdedigt zich Siciliaans, als hij op 1. e4 antwoordt met 1. ... c5.

1.

Deze zet heeft een dubbele hoofdbedoeling:

1. Door de zwarte c-pion te ruilen tegen de witte d-pion, krijgt zwart een pionnenmeerderheid in het centrum. Dit is in het eindspel een voordeel. In het middenspel is het positionele overwicht van de verder opgerukte witte

e-pion een geduchte compensatie voor het materiële, maar minder ver opgerukte zwarte pionnenoverwicht in het centrum.

2. Door ruil van zijn c-pion krijgt zwart een halfopen c-lijn. Deze biedt hem aantrekkelijke aanvalsmogelijkheden als wit lang rocheert. Verder wordt druk uitgeoefend op pion c2 en tenslotte kan de open c-lijn goed worden gecombineerd met een minoriteitsaanval op de damevleugel.

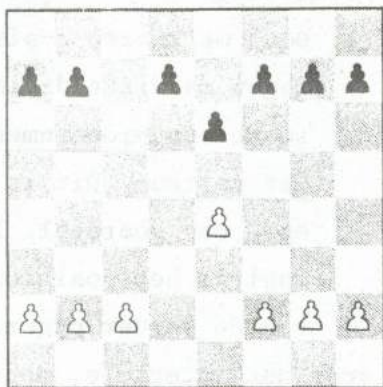
Het Siciliaans is een avontuurlijke opening. Het remisepercentage van partijen waarin Siciliaans is gespeeld, is laag. Er zijn talloze voorbeelden van schitterende witte en zwarte aanvalspartijen, maar evengoed kan een zware positionele strijd ontstaan. Het Siciliaans stelt hoge

eisen aan de spelers!

In het algemeen richt wit zijn activiteiten op de koningsvleugel en zwart op de damevleugel. Dit hangt samen met veld d5.

Als er Siciliaans wordt gespeeld, is d5 het belangrijkste veld op het bord. Het spel draait als het ware om dit veld. De witte stukken zie je voor d5 langs (en soms over d5 heen) ten strijde trekken tegen de zwarte koning op g8. De zwarte stukken gaan achter d5 langs op weg naar de dameflank. Tot in het eindspel kan deze karakteristiek van het Siciliaans (wit valt aan op de koningsvleugel, zwart op de damevleugel) blijven bestaan.

Om het Siciliaans te begrijpen, moeten we ons verdiepen in de achtergronden van veld d5. Dit veld is een ware "voorpost" in de betekenis van Nimzowitsch. In de eerste plaats kan d5 niet bestreken worden door een zwarte c-pion, juist omdat zwart Siciliaans heeft gespeeld (1. e4, c5)! Wit bestrijkt dit veld met zijn pion op e4 en zo nodig ook nog met zijn c-pion. En alsof dit nog niet genoeg is, verovert wit de half-open d-lijn na ruil van de zwarte c-pion tegen zijn d-pion (juist een hoofdbedoeling van de Siciliaanse verdediging!). Zwart moet dus iets ondernemen, als hij wil vermijden dat wit d5 vast in handen krijgt en groot voordeel behaalt. Hij heeft daarvoor een probaat middel; hij speelt e7-e6.

2.

Veld d5 is nu ontoegankelijk voor witte en zwarte stukken en er is een wankel evenwicht ontstaan. Maar de zet e7-e6 heeft zijn keerzijde: nu is veld d6 zwak, want het kan noch door de c-pion, noch door de e-pion worden gedekt. Dit zou je het *Siciliaanse dilemma* kunnen noemen: òf veld d5 òf veld (of pion) d6

wordt zwak.

Soms weten witspelers hiervan vernietigend te profiteren. Soms slagen ze erin een spectaculair paard op d5 of d6 neer te zetten, andere keren bombarderen ze de zwakke zwarte d-pion met zware stukken. Als dit lukt, wordt het meestal veroorzaakt door slecht tegenspel van zwart. Want zoals zovaak in het schaakspel geldt ook hier dat één zwakte niet dodelijk is (vergelijk partij 3). Gebleken is dat zwart het evenwicht in het centrum met behulp van zijn stukken goed kan bewaren. Soms is de d-pion een gemakkelijk te verorberen, doch uiterst giftig lokkertje.

6

Is het centrum in evenwicht, dan zijn de volgende stappen in zwarts strategie (in willekeurige volgorde):

- een actie op de damevleugel door het oprukken van de a- en b-pion, gecombineerd met stukkenspel, en/of
- een actie langs de c-lijn, met eventueel een kwaliteitsoffer op c3
- druk uitoefenen op pion e4 (hiermee samen hangt de ontwikkeling van Lc8, waarop we nog terugkomen)
- op het juiste moment d7(6) - d5 doorzetten. Deze zet garandeert zwart vrijwel altijd gelijk spel.

Na 1. e4 heeft zwart de eerste keuze, en hij kiest Siciliaans. Dan is wit aan de beurt. Hij kan zich op meerdere manieren opstellen. We onderscheiden vier groepen:

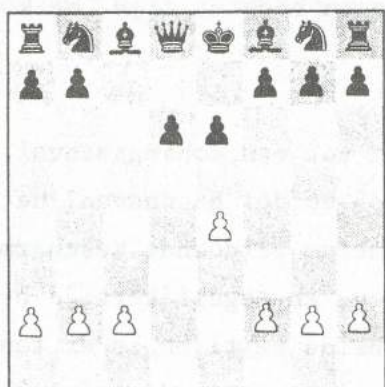
1. De open opstelling, die wordt gekenmerkt door d4 en Pd4x en het (voorlopig) handhaven van de pion op c2.
2. De gesloten opstelling, waarin wit zijn pion naar d3 speelt. Hij wil een later d3-d4 voorbereiden met c2-c3 om na cd4x met de c-pion te kunnen terugnemen en aldus een positioneel centrumoverwicht krijgen.
3. De Maròczy-opstelling. Wit combineert de halfopen d-lijn met c2-c4 en e2-e4 om zijn invloed op d5 te vergroten.
4. Gambietvoortzettingen: 1. e4, c5; 2. b4 om cd4x tegen te gaan, en 1. e4, c5; 2. d4, cd4x; 3. c3, dc3x; 4. Pc3x, om een voorsprong in ontwikkeling te krijgen.

We houden ons voorlopig alleen bezig met de open opstelling.

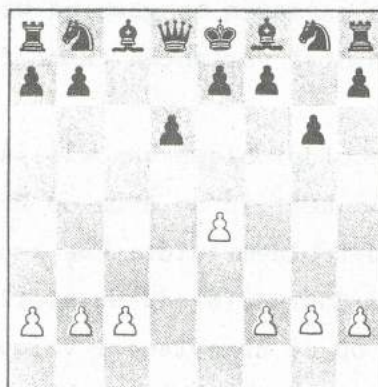
Er zijn nu voor zwart twee hoofdmogelijkheden, afhankelijk van de manier waarop hij zijn koningsloper ontwikkelt.

De eerste is de opstelling met e6 en d6. De loper wordt naar e7 gespeeld (Kleine centrum-opstelling).

De tweede is de opstelling met d6 en g6. De loper gaat naar g7 (Draken-opstelling).

3.

4.

Vergelijken we deze twee diagrammen, dan ziet de Drakenopstelling er het meest harmonieus uit: pion d6 blijft gedekt, Lg7 neemt een sterke positie in en Lc8 kan gemakkelijk worden ontwikkeld. De opstelling heeft één nadeel: het opspelen van de g-pion naar g6 betekent een verzwakking van de zwarte koningsstelling, waarvan wit door het opspelen van zijn h-pion (vaak in combinatie met de lange rochade) gebruik kan maken. Veld d5 kan in de Drakenopstelling gedekt worden door een paard op f6 en een loper op e6.

Het Kleine centrum (d6 en e6) kent geen verzwakte koningsstelling. De pionnen d6 en e6 dekken bovendien de belangrijke centrumvelden d5, e5 en f5. Pion d6 is zwak, maar kan door de zwarte figuren afdoende worden verdedigd. Bij deze opstelling is een apart probleem de manier waarop de lichte stukken op zwarts damevleugel (Pb8 en Lc8) moeten worden ontwikkeld. We hebben de vele varianten van het Siciliaans nu ingedeeld in twee groepen: Kleine centrum-opstelling en Drakenopstelling. Er is nog een derde groep, waaraan een ander positioneel idee ten grondslag ligt, de Boleslavski-opstelling, die wordt gekenmerkt door de opmars e7-e5. Zoals d5 of d6 zwak wordt door het opspelen van de zwarte c-pion naar c5, kan d4 of d3 zwak worden door het opspelen van de witte e-pion naar e4. Zwart kan proberen hiervan te profiteren met de zet e7-e5. Opgemerkt zij, dat d4 geen voorpost à la Nimzowitsch is, omdat zwart niet over de half-open d-lijn beschikt. Door e7-e5 wordt voorts pion e4 vastgelegd, zodat a) de witte opmars e4-e5 wordt verhinderd, en b) deze pion een goed aanvalsobject wordt. Een nadeel van de Boleslavski-opstelling is het "gat" dat ontstaat op d5.

In iedere groep (Kleine centrum, Draak, Boleslavski-opstelling) komen talrijke varianten voor. We gaan in dit (en de volgende) artikel niet al die varianten bespreken - daar zijn theorieboeken voor. We laten hier een aantal stellingsproblemen en -karakteristieken en keuzemogelijkheden de revue passeren en gaan na welke oplossingen bedacht zijn. We komen dan een aantal varianten vanzelf tegen.

Het hoofdprobleem van wit is: Hoe kan ik tot een koningsaanval komen en tegelijkertijd de druk op het centrum (d5 en d6) handhaven? Het zwarte hoofdprobleem luidt: Hoe kan ik mijn centrum voldoende beschermen en eventueel door d7(6)-d5 de stelling bevrijden, en tegelijkertijd het initiatief op de damevleugel veroveren? Voor beide partijen is er tenslotte natuurlijk het probleem: hoe verdedig ik mij tegen de dreigingen van de tegenstander?

Zo gesteld, zijn het erg algemene problemen. Ze worden concreter, als beslissingen moeten worden genomen over de ontwikkeling van de stukken.

Wit moet beslissen over:

- de ontwikkeling van zijn dameloper naar e3 of g5 (b2 is on-Siciliaans);
- de ontwikkeling van de koningsloper naar g2, e2, d3, c4 of b5;
- 0-0 of 0-0-0.

Zwart moet beslissen over:

- Kleine centrum-, Draken- of Boleslavski-opstelling;
- de ontwikkeling van de dameloper: naar b7, d7 of e6;
- de ontwikkeling van het damepaard: Pb8-c6 of Pb8-d7;
- de ontwikkeling van de dame;
- de opstelling van de torens.

Het is natuurlijk niet zo dat iedere beslissing op zichzelf staat. Integendeel, iedere beslissing hangt samen met andere, zowel van wit als van zwart. Er zijn verschillende combinaties denkbaar, en heel vaak gaat het niet om de "beste" zet, maar speelt persoonlijke voorkeur een grote rol.

In de volgende afleveringen zullen we deze beslissings- en keuzemomenten verder behandelen. We zullen nu aan de hand van enkele partijen laten zien hoe de hierbovengenoemde theorie in de praktijk kan worden gebracht.

partij 1

*Witte aanval op de koningsvleugel
tegen zwarte aanval op de dame-
vleugel*

OSTAPENKO - JARCEV

Sovjet Unie 1969

1. e4	c5
2. Pf3	Pc6
3. d4	cd4x
4. Pd4x	Pf6
5. Pc3	d6
6. Lc4	e6

Kleine centrum-opstelling.

7. Le3	Le7
8. De2	0-0
9. Lb3	Dc7
10. 0-0-0	

Het centrum is in evenwicht en de activiteiten verplaatsen zich naar de vleugels. Tal gaat *vòòr d5 langs* net zoals de dame en Lc1.

10. ...	a6
11. Thg1	b5
12. g4	b4

De strijd barst los. Welke aanval komt het eerst?

13. Pc6x	Dc6x
14. Pd5!	

Het paard gaat *over d5 heen*. Zwart moet in het Siciliaans altijd op dergelijke wendingen bedacht zijn.

14. ...	ed5x
15. g5	de4x
Of 15...Pe4x; 16. Ld5x, enz.	
16. gf6x	Lf6x
17. Ld5	

Weer veld d5. Zwart schept zich echter tegenkansen.

17. ...	Da4
Na 18. La8x kan zwart met 18...Da2x in het voordeel komen.	

18. Dh5!	Le6
19. Tg7x!!	Lg7x
20. Tg1	
Dreigt 21. Tg7x, Kg7x; 22. Dg5, Kh8; 23. Df6, Kg8; 24. Lh6 en mat.	
20. ...	Tfc8!
Achter <i>d5 langs</i> . Ook zwart dreigt nu mat, via de half-open c-lijn.	

21. Tg7x Kg7x

22. Dh6 Kg8

23. Le4x!

Pareert de matdreiging op c2 met een matdreiging: 24. Lh7x, Kh8; 25. Ld4

23. ... b3

Andere mogelijkheden zijn:

a) 23...Tc2x; 24. Lc2x, Tc8;

25. Dh7x, Kf8; 26. Dh8 en Dc8x.

b) 23...Tc4; 24. Lh7x, Kh8;

25. Lg5 en 26. Lf6.

c) 23...Tc5; 24. Lh7x, Kh8;

25. Ld4, Te5; 26. Le5x, de5x;

27. Ld3, Kg8; 28. Dh7, Kf8;

29. Dh8, Ke7; 30. Da8x, Da2x;

31. Da6x, enz.

24. Lh7x Kh8

25. Lf5 Kg8

26. Dh7 Kf8

27. Lh6 Ke8

28. Dg8 Ke7

29. Lg5 Kd7

30. Df7x Kc6

31. Le6x

Ondanks zijn materiële voorsprong staat zwart verloren. Op 31...Da2x volgt 32. Dd7, Kb6; 33. Le3 enz. en op 31. ... Tc7 komt 32. Ld5, Kb6; 33. Le3, Tc5; 34. Db7, Ka5; 35. Ld2.

31. ... Kb6

32. Le3 Ka5

33. Lc8x Tc8x

34. Df5 Tc5

35. Lc5x Db5

36. Lb4! Kb4x

37. a3 Kc4

38. Db5x ab5x

39. cb3x Kd3

40. Kd1!

Anders zou nog 40... Ke2 en een opmars van de zwarte d-pion (een restant van de zwarte centrum-meerderheid!) kunnen.

Zwart geeft op.

partij 2

Zwarte aanval over de c-lijn; kwaliteitsoffer op c3.

SAX - SOSONKO

Hoogoventoernooi 1981

1. e4 c5

2. Pf3 d6

3. d4 cd4x

4. Pd4x Pf6

5. Pc3 g6

Drakenopstelling.

6. Le3 Lg7

7. f3 Pc6

8. Dd2 0-0

9. Lc4 Ld7

10. h4 h5

11. 0-0-0 Pe5

12. Lb3 Tc8

13. Kb1 Pc4

14. Lc4x Tc4x

15. Pde2 Le6

16. e5 Pe8

17. Lh6 Le5x!

De machtige looper op de diagonaal al-h8 (kenmerk van de Draak) is meer waard dan de toren.

18. Lf8x Kf8x

19. De3 Da5

20. Pd4?

Sosonko speelde nu 20...Pc7? en na 21. Pe6x werd tot remise besloten.

Zwart had echter door een tweede kwaliteitsoffer kunnen winnen:

20. ... Ld4x

21. Td4x Tc3x

22. Dc3x Da2x

23. Kc1 Da1

24. Kd2 Dh1x

enz.

partij 3

Witte aanval op veld d5 en pion d6 versus zwarte aanval op pion e4.

POLOEGAJEVSKI - DONNER

Hoogoventoernooi 1966

1. e4 c5

2. Pf3 d6

3. d4 cd4x

4. Pd4x Pf6

5. Pc3 a6

6. Lc4 e6

7. Lb3 b5

Zwart geeft voorrang aan een snelle ontwikkeling van zijn damevleugel.

8. f4 Lb7

9. f5!

Zwart heeft de aanval op e4 ingezet. Wit beantwoordt dit met een aanval op e6 en de centraal geposteerde zwarte koning.

9. ... e5

De Kleine centrum-opstelling gaat over in de Boleslavski-opstelling.

10. Pde2 Pbd7

Zwart laat zich niet in op het pion-

offer: 10... Pe4x; 11. Ld5, Pc3x;
12. Pc3x met voldoende compensatie
voor wit volgens Haye Kramer in de
Leeuwarder Courant.

11. Lg5 Le7
12. Pg3 Pc5
Fout is 12... Pe4x; 13. Pe4x, Lg5x;
14. Pd6x en wit wint.

13. Lf6x Lf6x
14. Ld5!

Met veld d5 vast in handen heeft
wit duidelijk voordeel bereikt.

14. ... Ld5x
15. Pd5x Lh4
16. Df3 0-0
17. 0-0-0 Tc8
18. Kb1 Pd7

Kramer geeft de volgende matvariant
na 18... Lg3x: 19. hg3x, f6;
20. Dh5, h6; 21. Dg4, Kh8; 22. Dg6,
De8; 23. Th6x, gh6x; 24. Dh6x, Kg8;
25. Th1, enz.

19. Pf1 Lg5
20. h4 Lh6
21. Ph2 Pb6
22. Pg4

Terwijl zwart het sterke paard op
d5 afruilt, dwingt wit verzwakkingen
op de koningsvleugel af. Veld d5
houdt hij vast in handen.

22. ... Pd5x
23. Td5x f6
24. Dd3

Aanval op de zwakke pion d6.

24. ... Tc6
25. Td1 Da8

Een thematische tegenaanval die
past bij de Boleslavsi-opstelling.
Na 26. Td6x, Td6x; 27. Dd6x wint
zwart de pion op e4 terug: 27...
De4x.

26. a3 Td8
27. Ph6x gh6x
28. Dd2 Db7
29. Dh6x

De pionwinst die het gevolg is van
de verzwakking van de zwarte
koningsvleugel. Zwart had 28... Kg7
kunnen doen, maar dan had wit met
29. g4 of met 29. Td3 een sterke
aanval gekregen, omdat de zwarte
stukken gebonden zijn aan de dekking
van pion d6.

29. ... Dg7
30. De3 Dg4
30... Dg2x??; 31. Tg1.
31. g3 Td7
32. Tld3 Kf7
33. Dh6 Dg7

34. Dh5 Ke7
35. Dd1 Dh6
36. b3 Td8
37. Kb2 Td7
38. Kb1 Td8
39. De1 Tdc8
40. Db4 Tcd8
41. a4!

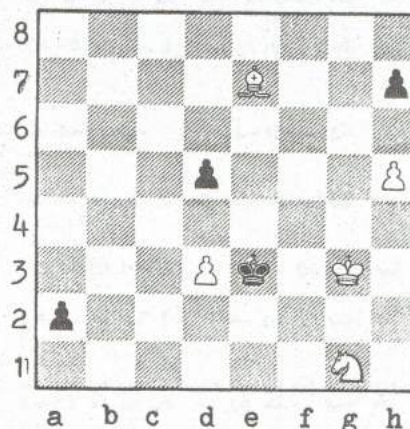
Zwart geeft op, want hij verliest
tenminste een tweede pion. De
voortdurende druk op d6 heeft hem
vleugellam gemaakt.

Ruurd Kunnen

GEZICHTSBEDROG

Wanneer je deze stelling oppervlak-
kig bekijkt geloof je je ogen niet.
De opgave is: wit speelt en wint.
Toch kan zwart een dame halen. Wit
kan hier niets aan doen. De oplos-
sing staat onder het diagram.

Wit speelt en wint. Studie van de
gebroeders Platanow.

Oplossing:
1. Tf6 (belet de promotie van de pion)
1... d4 (sluit de loper af) 2. Pe2; a1d
3. Pc1 (Nu dreigt mat door 4... Lg5,
na 3... Dc1: gaat de dame verloren en
wint wit het eindspel. Verder moet
zwart met voorjes rekening houden.)
3... Da5 4. Ld4; + (warna de dame ver-
loren gaat) 4... Kd4 5. Pb3+ en 6. Pa5.

ANALYSE SEIZOEN
1980-1981

VOORRONDEN

FINALEGR.

TOTAAL

statistiek

	Geen tegenst.	Regl. Verl.	Afwazig	Tientallen	Gespeeld	Gewonnen	Remise	Verloren	Gespeeld	Gewonnen	Remise	Verloren	Gespeeld	Gewonnen	Remise	Verloren	Pnt.	Percentage
B. Ahlers	-	-	-	-	-	-	-	-	8	5	3	-	8	5	3	-	6 $\frac{1}{2}$	81,25
F. Sieben	-	-	2	6	16	7	7	2	8	4	3	1	24	11	10	3	16 $\frac{1}{2}$	56,67
F. Hoorweg	-	-	3	-	5	3	2	-	8	4	3	1	13	7	5	1	9 $\frac{1}{2}$	73,08
H. Noordhoek	-	-	-	6	18	6	7	5	8	3	3	2	26	9	10	7	14	53,85
J. Kalkwijk	-	-	2	6	16	12	4	-	8	3	2	3	24	15	6	3	18	75,-
J. Blankespoor	1	-	3	6	14	8	4	2	8	2	4	2	22	10	8	4	14	63,64
W. de Kok	2	-	1	6	15	8	5	2	8	2	3	3	23	10	8	5	14	60,87
B. Bannink	-	-	2	8	14	6	2	6	8	1	1	6	22	7	3	12	8 $\frac{1}{2}$	38,64
H. Buiten	-	-	7	6	11	1	5	5	8	-	2	6	19	1	7	11	4 $\frac{1}{2}$	23,68
P. J. Wisse	-	-	6	6	12	4	7	1	-	-	-	-	12	4	7	1	7 $\frac{1}{2}$	62,50
J. de Rijk	1	-	1	7	15	4	6	5	7	4	2	1	22	8	8	6	12	54,55
H. Luitjes	-	-	1	5	18	7	6	5	7	4	2	1	25	11	8	6	15	60,-
P. Briggeman	3	-	1	3	17	7	6	4	7	3	3	1	24	10	9	5	14 $\frac{1}{2}$	60,42
A. Lind	1	-	8	5	10	4	3	3	7	1	6	-	17	5	9	3	9 $\frac{1}{2}$	55,88
Th. v. Beekum	5	-	4	5	10	6	2	2	7	3	2	2	17	9	4	4	11	64,71
H. Breugem	1	-	1	3	19	6	9	4	7	1	3	3	26	7	12	7	13	50,-
A. Lodder	1	-	-	6	17	4	9	4	7	1	2	4	24	5	11	8	10 $\frac{1}{2}$	43,75
G. Eggink	-	-	3	6	15	2	6	7	7	-	2	5	22	2	8	12	6	27,27
W. Broekman	-	-	7	1	2	-	2	-	-	-	-	-	2	-	2	-	1	50,-
P. Thomassen	2	-	2	6	14	4	7	3	7	5	2	-	21	9	9	3	13 $\frac{1}{2}$	64,29
J. Lipka	-	-	-	-	5	3	-	2	7	4	2	1	12	7	2	3	8	66,67
W. Louwman	-	1	3	3	17	6	5	6	7	4	1	2	24	10	6	8	13	54,17
F. Glasbergen	-	-	4	6	14	4	8	2	7	3	2	2	21	7	10	4	12	57,14
C. Krabbendam	2	-	6	6	10	1	5	4	7	2	2	3	17	3	7	7	6 $\frac{1}{2}$	38,24
Fr. Breugem	1	-	-	4	19	5	7	7	7	1	3	3	26	6	10	10	11	42,31
L. v. d. Slik	-	-	8	6	10	3	5	2	7	-	4	3	17	3	9	5	7 $\frac{1}{2}$	44,12
H. Verboen	-	-	-	8	16	4	7	5	7	-	2	5	23	4	9	10	8 $\frac{1}{2}$	36,96
C. Toonen	1	-	5	2	16	5	6	5	-	-	-	-	16	5	6	5	8	50,-
R. Kunnen	-	-	1	2	13	5	4	4	-	-	-	-	13	5	4	4	7	53,85

ANALYSE SEIZOEN
1980-1981

ANALYSE SEIZOEN
1980-1981

	VOORRONDEN								FINALEGR.				TOTAAL					
	Geen tegenst.	Regl. Verl.	Afwezig	Tientallen	Gespeeld	Gewonnen	Remise	Verloren	Gespeeld	Gewonnen	Remise	Verloren	Gespeeld	Gewonnen	Remise	Verloren	Pnt.	Percentage
H. Barreveld	-	-	2	5	2	-	2	-	-	-	-	-	2	-	2	-	1	50,--
R. Wong	1	-	1	7	15	5	2	8	7	5	1	1	22	10	3	9	11 ¹ / ₂	52,27
J. Hagoort	1	-	9	4	10	2	5	3	7	3	3	1	17	5	8	4	9	52,94
J. Bannink	3	-	1	7	13	1	9	3	7	2	5	-	20	3	14	3	10	50,--
G. Toxopeus	-	-	5	6	13	8	3	2	7	4	1	2	20	12	4	4	14	70,--
G. Swart	4	-	4	5	11	2	5	4	7	2	3	2	18	4	8	6	8	44,44
J. Strating	-	-	6	6	12	4	5	3	6	1	3	2	18	5	8	5	9	50,--
J. v. d. Kruk	-	1	5	6	12	7	2	3	6	-	2	4	18	7	4	7	9	50,--
C. Maliepaard	1	-	1	7	15	4	3	8	7	-	2	5	22	4	5	13	6 ¹ / ₂	29,55
R. van Leeuwen	2	-	1	6	15	5	3	7	-	-	-	-	15	5	3	7	6 ¹ / ₂	43,33
D. Nans	-	-	1	7	16	7	7	2	6	6	-	-	22	13	7	2	16 ¹ / ₂	75,--
G. Verveld	2	-	-	5	17	10	4	3	6	3	2	1	23	13	6	4	16	69,56
G. v. d. Harst	-	1	6	4	13	5	1	7	6	3	-	3	19	8	1	10	8 ¹ / ₂	44,74
H. v. Lieshout	1	-	2	6	15	1	8	6	6	1	3	2	21	2	11	8	7 ¹ / ₂	35,71
E. Appeldoorn	-	-	7	-	17	9	2	6	6	1	2	3	23	10	4	9	12	52,17
A. Schilperoort	-	-	1	6	16	5	3	7	6	2	-	4	22	8	3	11	9 ¹ / ₂	41,18
H. Breuker	-	-	2	8	14	4	3	7	6	1	1	4	20	5	4	11	7	35,--
P. N. Wisse	1	-	4	6	1	5	4	4	-	-	-	-	13	5	4	4	7	53,85
C. Dijkman	-	-	13	3	8	7	-	1	-	-	-	-	8	7	-	1	7	87,50
C. v. d. Bogaardt	-	-	2	1	13	7	1	5	7	4	2	1	20	11	3	6	12 ¹ / ₂	62,50
W. van Os	-	-	7	5	12	2	5	5	7	5	-	2	19	7	5	7	9 ¹ / ₂	50,--
H. Tieman	-	-	1	5	17	3	1	8	7	4	1	2	24	12	2	10	13	54,17
H. v. d. Helm	2	-	1	8	13	4	5	4	7	1	4	2	20	5	9	6	9 ¹ / ₂	47,50
H. v. d. Pol	-	-	4	5	15	5	3	7	6	2	1	3	21	7	4	10	9	42,86
J. Halbersma	-	-	8	2	14	6	2	6	7	2	1	4	21	8	3	10	9 ¹ / ₂	45,24
G. Pribnow	1	-	1	-	22	7	8	7	7	1	3	3	29	8	11	10	13 ¹ / ₂	46,55
H. Verveld	-	-	6	3	15	8	3	4	6	1	2	3	21	9	5	7	11 ¹ / ₂	54,76
A. van Zuilen	1	-	8	4	11	3	3	5	-	-	-	-	11	3	3	5	4 ¹ / ₂	40,91
R. Rijks	-	-	2	-	14	7	2	5	-	-	-	-	14	7	2	5	8	57,14
J. van Oosten	-	2	12	2	8	3	4	1	7	4	3	-	15	7	7	1	10 ¹ / ₂	70,--

ANALYSE SEIZOEN
1980-1981

	VOORRONDEN								FINALEGRI				TOTAAL				Pnt.	Percentage
	Geen tegenst.	Regl. Verl.	Afwezig	Tientallen	Gespeeld	Gewonnen	Remise	Verloren	Gespeeld	Gewonnen	Remise	Verloren	Gespeeld	Gewonnen	Remise	Verloren		
D. Dijkstra	-	-	5	5	14	7	2	5	7	4	3	-	21	11	5	5	13 ¹ / ₂	64,29
C. Michel	-	-	7	5	12	5	4	3	6	3	2	1	18	8	6	4	11 ¹ / ₂	61,11
M. Sanderson	-	-	4	5	15	5	2	8	7	2	3	2	22	7	5	10	9 ¹ / ₂	43,18
J. Kieven	1	-	-	6	17	6	3	8	6	2	1	3	23	8	4	11	10 ¹ / ₂	43,48
L. Breugem	-	-	2	5	17	5	4	8	7	1	2	4	24	6	6	12	9	37,50
L. Asaelman	1	-	2	-	21	11	1	9	7	1	2	4	28	12	3	13	13 ¹ / ₂	48,21
P. van Diest	-	1	6	6	11	4	1	6	5	1	-	4	16	5	1	10	5 ¹ / ₂	34,38
C. Schalken	-	1	2	3	18	6	3	9	9	7	-	2	27	13	3	11	14 ¹ / ₂	53,70
H. Went	-	3	5	4	12	5	1	6	9	6	1	2	21	11	2	8	12	57,14
T. Theissen	-	1	-	3	20	10	1	9	9	5	-	4	29	15	1	13	15 ¹ / ₂	53,45
A. v. Roosmalen	1	-	2	5	16	7	3	6	9	5	-	4	25	12	3	10	13 ¹ / ₂	54,—
Mw. H. Slingerland	-	-	6	-	18	6	1	11	9	5	-	4	27	11	1	15	11 ¹ / ₂	42,59
L. v. d. Meeberg	1	-	1	2	20	4	1	15	9	4	1	4	29	8	2	19	9	31,03
A. Biesebroek	1	-	4	-	11	5	1	5	9	3	1	5	20	8	2	10	9	45,—
C. Schoon	2	-	5	-	17	6	1	10	9	3	-	6	26	9	1	16	9 ¹ / ₂	36,54
J. Kolenbrander	1	-	4	-	19	4	2	13	9	3	-	6	28	7	2	19	8	28,57
R. de Keulenaar	-	1	7	-	8	-	1	7	9	2	1	6	17	2	2	13	3	17,65
<u>Oud-leden</u>																		
G. Batelana	-	-	6	-	2	-	1	1	-	-	-	-	2	-	1	1	¹ / ₂	
H. Bish	-	1	1	2	7	4	-	3	-	-	-	-	7	4	-	3	2	
H. Boeltjes	-	-	14	-	4	1	-	3	-	-	-	-	4	1	-	3	1	
Fr. Find	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	1	0	
M. Kunath	-	1	1	-	2	-	-	2	-	-	-	-	2	-	-	2	0	
E. Kaliepaard	1	-	1	5	9	5	1	3	-	-	-	-	9	5	1	3	5 ¹ / ₂	
J. Meyroos	-	-	9	-	3	-	2	1	-	-	-	-	3	-	2	4	1	
P. Schouten	-	-	10	1	5	2	1	2	-	-	-	-	5	2	1	2	2 ¹ / ₂	
L. Smaal	-	-	2	-	3	-	-	3	-	-	-	-	3	-	-	3	0	
R. de Vries	-	4	5	-	7	3	1	3	-	-	-	-	7	3	1	3	3 ¹ / ₂	

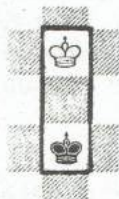
Oppositie is een veelgebruikte term in het schaakspel. het duidt op een bepaalde positionering van de koningen ten opzichte van elkaar.

In bepaalde stellingen met veel mogelijkheden is het zinvol de meest waarschijnlijke zetten het eerst te onderzoeken. Het vinden van deze zetten wordt makkelijk gemaakt met de regel van de oppositie.

Definitie

Twee koningen staan in oppositie, wanneer zij zich op de hoekpunten van een rechthoek bevinden. De zijden van deze rechthoek moeten een oneven aantal velden lang zijn. De hoekvelden van een dergelijke rechthoek hebben dezelfde kleur.

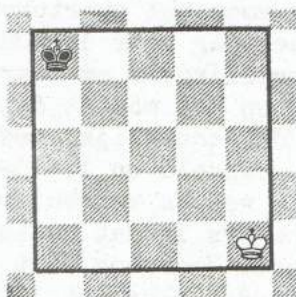
Voorbeelden

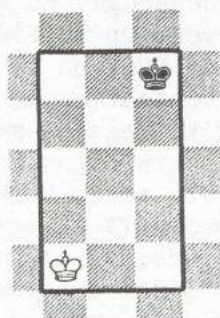
vertikale
oppositie

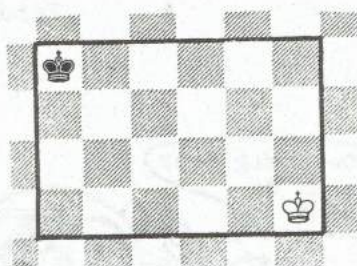
horizontale
oppositie

diagonale
oppositie

virtuele
oppositie

geen oppositie
(de hoekvelden
niet dezelfde
kleur)

Wanneer twee koningen in oppositie t.o.v. elkaar staan zegt men dat die speler de oppositie heeft die niet aan zet is. De tegenstander moet uit de oppositie wijken.

Wit speelt Kb2-c2. Men zegt: 'wit neemt de oppositie'. Ik zal nu een aantal voorbeelden behandelen waarin het hebben van de oppositie voordelig is.

Voorbeeld 1 : zwart aan zet.

1...Kc3, zwart neemt de verticale oppositie en wint daardoor.
2.Kd1,d2 3.Kc2,Kc2 en zwart haalt een dame

Voorbeeld 2 : wit aan zet.

1.Ke1, wit neemt de verticale oppositie en houdt daardoor remise.
1...d2 2.Kd1,Kd3 en pat.

Voorbeeld 3 : zwart aan zet

1...Kd3, zwart neemt de oppositie en wint. 1...d3 zou slecht zijn want dan neemt wit via 2.Ke1 oppositie en houdt remise, zie voorbeeld 2.
2.Ke1,Kc2 en zwart haalt een dame

Voorbeeld 4 :

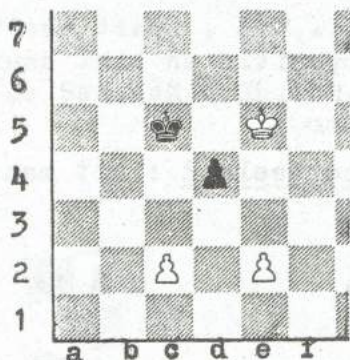
4a) zwart aan zet neemt de oppositie en wint.

1....,Kd6 2.Ke4,Kc5 3.Kd3,Kd5 (oppositie) 4.Ke3,Kc4 5.Kd2,Kd4 6.Ke2,d6! 7.Kd2,d5 8.Ke2,Kc3 9.Kd1,Kd3 10.Ke1,Kc2 en zwart haalt een dame.

4b) wit aan zet neemt de oppositie en houdt remise.

1.Ke6,d6+ 2.Kd5 (wit moet steeds voor de pion gaan staan) 2....,Kd7 3.Kd4! (altijd recht naar achteren, dan kan zwart de oppositie niet nemen) 3....,Ke6 4.Ke4,d5+ 5.Kd4,Kd6 6.Kd3,Ke5 7.Ke3,d4+ 8.Kd3,Kd5 9.Kd2,Ke4 10.Ke2,d3+ 11.Kd2,Kd4 12.Kd1,Ke3 13.Ke1 en remise, zie voorbeeld 2.

Voorbeeld 5 :

5a) zwart aan zet, wit heeft de oppositie en wint

1....,Kc4 2.Kd6,Kb4 3.Kd5,Kc3 4.Kc5,Kc2: 5.Kd4: en wit wint.

5b) wit aan zet, zwart heeft de oppositie en houdt remise. Wit mag nooit te ver van pion d4 wegllopen omdat zwart dan op c2 kan gaan slaan. Hieronder volgen een aantal varianten.

5b1)

1.Ke4,Kc4 2.Kf3,Kc3 3.Ke3 (3.K anders, Kc2:) 3....,Kc4 en wit komt niet verder.

5b2)

1.Kf6,Kb6! (houdt de oppositie) 2.Kg7, na deze zet zijn de volgende zetten van zwart goed : 2....,Kc7 of 2....,Kc5 of 2....,Ka7 of 2....,Ka5. Zwart moet de oppositie houden.

5b3)

1.Kf6,Kd6? (zwart houdt de oppositie,

deze zet lijkt dus goed, wit kan nu echter door een truuk winnen)

2.Kf5,Kd5 (2....,Kc5?, 3.Ke5!) 3.Kf4 en zwart verliest de oppositie door dat hij niet op d4 kan gaan staan. Zwart verliest daardoor.) 3....,Kd6 4.Ke4,Kc5 5.Ke5!! en verder als 5a.

Willem Broekman

schaken en media

De maand oktober staat in het teken van het schaken. In het Italiaanse Merano is op 1 oktober de match om het wereldkampioenschap begonnen tussen Karpov en Kortsnoi. Na enkele partijen lijkt dit geen langdurige zaak te worden. Daarnaast is op 2 oktober het internationale schaaktoernooi te Tilburg begonnen, met o.a. de zeer tot de verbeelding sprekende schaker Kasparov. Ook Timman is van de partij en hij startte lang niet slecht. Vervolgens begint op 8 en 11 oktober, respectievelijk op radio en TV, de cursus schaken voor beginners.

Wat kunnen we hier van meenemen?

Allereerst is het natuurlijk aardig de partijen en commentaren op de match in Merano uit de kranten te verzamelen. Op zaterdag- en woensdagavond wordt op de TV commentaar gegeven. Op zaterdag voor het sportprogramma van de NCRV en op woensdag voor de NOS. Dan bestaat er de mogelijkheid om naar Tilburg te reizen, maar op het moment dat dit blad verschijnt kan dat nauwelijks meer. De laatste ronde wordt gespeeld op 15-10-81. De Radio/TV-cursus is wel te volgen, maar voor actieve clubschakers is dat natuurlijk nauwelijks interessant. Voor nog niet schakende huisgenoten die dit blad ook lezen, geef ik toch even de tijden: op donderdag vanaf 7.00 uur N.M. via de radio op Hiversum 2. Op TV kunnen de lessen gevolgd worden op zondagmiddag vanaf 12.45 uur.

Ferdi Sieben

Na vakantie op terugreis...